

TANTÁRGYI ADATLAP

TÁRSADALMI ÉS VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

BMEGT43MS07

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

TÁRSADALMI ÉS VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

Azonosító BMEGT43MS07

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Dr. Szabó Levente	egyetemi adjunktus	szabo.levente@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: Szabadon választható tárgyak

Tantárgy szerepe: Szabadon választható

Ajánlott félév: 0

Közvetlen előkövetelmények

<i>Erős</i>	Nincs
<i>Gyenge</i>	Nincs
<i>Párhuzamos</i>	Nincs
<i>Kizáró feltételek</i>	Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.03.29.) az 580251/13/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.03.29-től.

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi

érdemjegy

Kreditszám

2

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a kommunikációtudomány és -kutatás néhány paradigmatis területére. A kommunikációval kapcsolatban gyakran az információátadást és -cserét szokták megnevezni mint feltételt, célt és legfőbb értékelési szempontot. Ám az információ a rendezetlenséggel áll kapcsolatban, más modellezhető kommunikációs helyzetekben pedig egyenesen mellékessé válik: elsődleges meghatározóvá a jelenségek tulajdonítása, az interakció fenntartása, a hálózatépítés, tudáskultiváció vagy akár a kaotikus jelenségekre jellemző öngerjesztő folyamatok kerülnek. A kommunikáció szükségszerűen társadalmi, aminek messzemenő következményei vannak, és olyan összefüggések jönnek létre, amelyek túlmutatnak a személyközi kommunikáción. Egyrészt a személyközi kommunikáció meghatározóivá válnak, másrészt pedig egyénektől független jelleget is mutatnak. A társadalmi kommunikáció konvencionális, önkényes és mégis objektív valóság. Ha a szavak, mondatok, kulturális konstrukciók konvencionálisak és önkényesek, a vizualitás látszólag ellenük hat, hiszen a percepció sem nem konvencionális, sem nem önkényes. A vizualitás azonban sémák alapján működik, a sémákat a kultúra, a társadalom alakítja.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Társadalmi jelenségek működését leíró tudományos fogalomkészlet ismerete
2. Társadalomtudományi módszertanok ismerete
3. Társadalmi intézmények (jog, nyelv, vallás stb.) ismerete.

Képesség

1. Argumentációs és racionális vitában részvétel képessége
2. Elemzési képesség
3. Akadémiai jellegű feladatoknál ítélőképesség, önálló döntés képessége.

Attitűd

1. Társadalomtörténeti nyitottság
2. Önkritikára és önfejlesztésre való nyitottság
3. Saját képességek önreflexiója.

Önállóság és felelősség

1. Saját világnézetének szakmai közegben való megjelenítése
2. Történetileg és politikailag koherens világnézet kialakítására való törekvés
3. Szakmai normák elfogadás és érvényesítése.

Oktatásmódszertan

Előadás

Tanulástámogató anyagok

- A tantárgy elvégzéséhez szükséges oktatási anyagok, szakirodalom a kurzus moodle-oldaláról érhető el a hallgatóknak (edu.gtk.bme.hu)

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése: A szorgalmi időszakban két alkalommal ZH-t kell írni és teljesíteni (min. elégséges (2) értékeléssel) az addig tanult anyagból. A feldolgozott szövegek mindegyike letölthető formában elérhető a kurzus honlapján. A ZH-kon ezeket a szövegeket nyomtatott formában használni lehet. Az egyes előadásokon feldolgozott tananyag az adott előadást követően elkülönítve jelenik meg a kurzus honlapján (így az adott ZH-ra kötelező olvasmányokat az itt összegyűlték képezik). A pót ZH-n való részvétel feltétele 1 ZH teljesítése (min. elégséges (2) értékeléssel). Pótlási lehetőségek: 2 (ld. a Félév tervezett programjánál) Az érdemjegy növelésének céljával mindkét ZH újraírható, a végső érdemjegy a legjobb eredményeket veszi tekintetbe. Az eredmények megtekinthetők a kurzus honlapján és megbeszélhetők a heti konzultációs időpontban vagy e-mailen egyeztetésnek megfelelően. Az egyes ZH-kra kapott jegyek növelhetők 1-1 jeggyel, 3-3, az órákon feltett kérdés megválaszolásával (a ZH1 jegye növelhető a ZH1-t megelőző valamelyik 3 órai válaszadással, a ZH2 jegye növelhető a ZH1 és ZH2 közötti időszakra és valamelyik 3 órai válaszadással). Egyéni teljesítés dolgozattal: az egyéni konzultációkon megbeszéltek szerint. Ez a lehetőség azoknak szól, akik az órák adta lehetőségeken túlmenően érdemben szeretnének valamelyik témával foglalkozni, többletteljesítést igényelnek (pl. Tudományos Diákköri Konferencián (TDK) szeretnék prezentálni a dolgozatot). Feltételei: az első ZH időpontjáig az oktatóval egyeztetni kell ennek az alternatívának a választását, az elképzelésekről vázlatot kell készíteni, és személyes konzultáción egyeztetni a dolgozatírás lehetőségéről. Ezt követően legalább két alkalommal kell a téma feldolgozásáról, a szöveg előrehaladtáról konzultálni, és a félév végén a kész dolgozat kerül átbeszélésre, értékelésre, adott esetben felméri a féléven túlmenő további lehetőségeket (pl. TDK-n való szereplés). Az órák látogatása: a TVSZ-nek megfelelően.

Teljesítményértékelési módszerek

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: Részteljesítmény-értékelés: a zárthelyi dolgozat témazáró jellegű, az első ZH-n az anyag első, a második ZH-n az anyag második része kerül számonkérésre a zárthelyi dolgozatban több, kisebb kérdést kell megválaszolni.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. zárthelyi: 50
- 2. zárthelyi: 50
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- :

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	96
Jeles	90–95
Jó	80-89
Közepes	70-79
Elégséges	50-69
Elégtelen	< 50

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon/gyakorlat	28
felkészülés a teljesítményértékelésekre	10
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	22
összesen	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.03.13-án. Érvényes 2023.03.13-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

1. A hétköznapi kommunikáció. 2. Kommunikáció-elméletek, modellek. 3. Shannon modellje. 4. Média-elméletek. 5. A média vizuális elemei. 6. Newcomb modellje. 7. Horányi modellje. 8. Rosengren kulturális modellje. 9. Searle intézményi valóság filozófiája. 10. A percepció filozófiája, pszichológiai, biológiai alapok. 11. Kulturális kutatások. 12. Az írás történeti kialakulása. 13. Szerepelméletek. 14. Társadalmi racionalitás elméletek.

1 1. A kurzus megbeszélése, tematikájának áttekintése, a ZH időpontok rögzítése. 2. Mi a kommunikáció? Lehetséges meghatározások, fogalmak, vonatkozások. 3. A kommunikáció axiómái. Lehetetlen nem kommunikálni... A kommunikáció általános és társadalmi keretei. 4. Az információ fogalma. A kommunikáció mint információcsere. Az információ, ami valószínűtlen... És a rendezetlenség, ami az információt növeli? Shannon modellje. 5. Média-reprezentáció. Természeti katasztrófák a hírekben: objektivitás vagy mítoszgyártás? 6. Média-reprezentáció II. Manipulál-e a média? A keretezés: vizuális megjelenése és általános fogalma. 7. A kommunikáció mint interakció. A csoport mindenekelőtt... Illúzió, hogy konszenzus alakul ki? Newcomb modellje. 8. A "jelentés" jelentése. A kommunikáció szemiotikai feltételei. Mire utalnak a jelek, amelyeknek jelentésük van? A "pegazus" szónak ugyanúgy van jelentése, mint a "kutya" szónak? Horányi modellje. 9. Kódok és kialakulásuk. A kód és a társadalmi rendszerek. Különböző nyelven beszél a politika, a tudomány, a gazdaság, a művészet? Az intézményes valóság. Amikor a pénz nem a fán terem. 10. Vizuális percepció és kódolás. Miért hatásos a kép? Miről szólnak a látási illúziók? Hol keletkezik a kép: a szemünkben vagy az agyunkban? Vagy a kultúrában? 11. Az írás kialakulása. A képi ábrázolástól a semmit sem ábrázoló jelekig. 12. A társadalmi kommunikáció ágensei. Racionális szerepek és irracionális egyéniség? A társadalmi kommunikációról összefoglalóan.

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Szociológia és Kommunikáció Tanszék vezetője hagyja jóvá.